

Обраћање високог представника и специјалног представника ЕУ Валентина Инцка на састанку Европске народне странке Панел дискусија “Одговорности ЕУ у региону”

Прилика коју не смијемо пропустити<?xml:namespace prefix = o
ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

Даме и господо,

Вјерујем да долази до приближавања мишљења креатора политике – како у Бриселу, државама чланицама ЕУ, тако и у региону – о томе како учинити политичке и финансијске инвестиције ЕУ у југоисточној Европи што је могуће ефикаснијим и кориснијим.

У различитим фазама и различитим брзинама – често са различитим степеном ентузијазма и различитим нивоом тренутног успјеха – владе су користиле процес стабилизације и придруживања и процес приступања у ЕУ као средство за превазилажење већих препрека.

У неким земљама овај приступ је био довољан. Домаћи фактори, у политичким странкама или цивилном друштву, имали су довољно капацитета да искористе помоћ ЕУ и спроведу потребне реформе.

У Босни и Херцеговини, и неким другим земљама западног Балкана, ситуација је другачија и ЕУ треба да прилагоди своје политике на терену.

У Босни и Херцеговини, због специфичних историјских и политичких околности, процес стабилизације и придруживања није још донио резултате које бисмо сви жељели да видимо. Босна и Херцеговина ЈЕСТЕ направила помаке према чланству у ЕУ, али суштински политички проблеми у земљи и даље остају исти. ЕУ до сада није успјела да промијени ову динамику и то је питање које ЕУ треба озбиљно да размотри јер не желимо да увозимо нове проблеме у Европску унију.

У том погледу, хтио бих да нагласим двије ствари:

- прво, препреке даљњим помацима у Босни и Херцеговини могу се елиминисати – међутим, требаће нам другачији и проактивнији приступ од стране ЕУ ако желимо да се ово оствари. Стандардни процес стабилизације и придруживања неће функционисати у Босни и Херцеговини. Потребно нам је ојачано присуство и политика ЕУ, а ојачано присуство ЕУ које се тренутно припрема може преузети водећу улогу да осигура да до овога дође;
- друго, превазилажење застоја у Босни и Херцеговини помоћи ће да се дигне блокада која утиче на напредак региона као цјелине.

Другим ријечима, ми у Европској унији суочавамо се са посебним изазовом у Босни и Херцеговини. Према томе, потребна су нам и средства за суочавање са тим изазовом.

А када будемо превазишли овај изазов, грађани Босне и Херцеговине и грађани Европе имаће користи од тога.

Проактиван и динамичан став

Значајан ниво координације активности ЕУ је већ остварен на терену у Босни и Херцеговини, али основна организациона

структура – са Канцеларијом специјалног представника ЕУ и Делегацијом Европске уније који функционишу под мандатима који се допуњавају, али који су засебни, и са двојном функцијом специјалног представника Европске уније који је и високи представник – често је имала тенденцију да учини недовољно јасним фокус, као и да умањи ефикасност настојања ЕУ.

Са новом организационом структуром о којој сада разговарају државе чланице ЕУ – са Делегацијом ЕУ и специјалним представником ЕУ под једним кровом и под истом функцијом – сигуран сам да можемо остварити бољи фокус и боље резултате.

Са овим можемо донијети нови приступ неким дубоко укоријењеним проблемима.

Ова промјена ствара праву шансу да након дугог периода изразито спорог напретка, процес стабилизације и придруживања у Босни и Херцеговини поновно почне и учини да функционише на много бољи начин. ЕУ мора размотрити шта најбоље функционише у земљама са доста проблема, као што је Босна и Херцеговина, и не би требало да примјењујемо наше стандардне стратегије које су можда негдје другдје дале добре резултате, али које неће функционисати у контексту западног Балкана.

Постоје снажни разлози да ЕУ усвоји проактивну и динамичну стратегију.

Остварен је велики напредак у различитим дијеловима региона, а мјестима на којима се наилази на посебне потешкоће требало би приступити на циљани начин тако да регион као цјелина не заостаје.

У Босни и Херцеговини реорганизација ресурса Европске уније како би се одразиле тежње Лисабонског уговора те оперативна структура службе спољних послова ће, по самој њиховој природи, помоћи да се присуство ЕУ учини ефикаснијим.

Оно што *такође* морамо урадити јесте осигурати да рационалније организована канцеларија има инструменте који ће јој омогућити

да пружи одлучујући допринос окончању опструкција које су последњих година зауставиле напредовање Босне и Херцеговине на путу евро–атлантских интеграција.

Желим да нагласим да снажна канцеларија ЕУ не значи да ће ЕУ преузети тешке задатке које би босанскохерцеговачки актери требало да сами рјешавају.

Напротив, у Босни и Херцеговини је дошло до наглог пораста енергије и определијељености међу народом, али су та дешавања маргинализована. Постоји масовна подршка за процес интеграција у ЕУ, али та подршка није усмјерена у политичко дјеловање – а у неким случајевима водеће политичке странке активно обесхрабрују популарно проевропско опредјељење. Енергичан, проактиван и усмјерен приступ нове канцеларије ЕУ може помоћи да се ове тежње и амбиције већине преточе у политички импулс, што ће имати значајан и позитиван ефекат на рјешавање политичког застоја.

Конструктивно партнерство између Европске уније и грађана Босне и Херцеговине нуди могућност за напредак.

Нова канцеларија ЕУ може да дјелује као катализатор напретка, а то ће заузврат олакшати пут интеграције западног Балкана у цјелини.

То је практичан и дјелотворан приступ за уклањање препрека. Када се то уради, тежње велике већине грађана БиХ могу се значајно приближити стратешком циљу Европске уније.

Дјелотворно и продуктивно партнерство

Постоје увјерљиви аргументи да је потребно задржати Канцеларију високог представника у неком облику, барем на краткорочном или средњорочном плану. То би значило да би сва неријешена питања у вези са имплементацијом Дејтонског мировног споразума наставила рјешавати намјенска канцеларија, која је одговорна Савјету за имплементацију мира. Канцеларија

Европске уније, у међувремену, може се усредсредити на напредан и амбициозан програм оријентисан ка будућности, који је јасно и искључиво заснован на прогресивној интеграцији у ЕУ.

Вјерујем да оваква подјела рада може бити основа за дјелотворно и продуктивно партнерство. Управо би то био флексибилан и по мјери скројен аранжман какав би, према мом мишљењу, ЕУ требало да тражи на западном Балкану.

Реконфигурација присуства и ангажмана ЕУ у Босни и Херцеговини дешава се у повољном тренутку. Од кључног је значаја да искористимо могућности коју ова реконфигурација пружа.

Можда још задуго нећемо имати овакву прилику, која много обећава.

Хвала.